

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2023 m. lapkričio 17 d.
(OR. en)

15507/23

LIMITE

DATAPROTECT 312
JAI 1486
DIGIT 264
MI 987
FREMP 329

PRANEŠIMAS

nuo:	Tarybos generalinio sekretoriato
kam:	Nuolatinių atstovų komitetui / Tarybai
Dalykas:	Tarybos pozicija ir išvados dėl Bendrojo duomenų apsaugos reglamento (BDAR) taikymo – Patvirtinimas

1. Pagal BDAR 97 straipsnį nuo 2020 m. gegužės mėn. kas ketverius metus Komisija turi pateikti Europos Parlamentui ir Tarybai reglamento vertinimo ir peržiūros ataskaitą. BDAR taip pat reikalaujama, kad Komisija atlikdama savo vertinimą ir peržiūrą atsižvelgtų į Europos Parlamento, Tarybos ir kitų atitinkamų įstaigų ar šaltinių pozicijas ar išvadas.

2. Siekdama parengti Tarybos poziciją ir išvadas dėl BDAR taikymo, pirmininkaujanti valstybė narė parengė tekstą, grindžiamą valstybių narių pateiktomis pastabomis po to, kai ne vieną kartą buvo pasikeista nuomonėmis – 2023 m. liepos 24 d., rugsėjo 12 d. ir spalio 11 d. Tarybos duomenų apsaugos darbo grupės posėdžiuose. Visų pirma valstybių narių buvo paprašyta nustatyti, kuriose srityse ar sektoriuose BDAR įgyvendinimas galėtų būti laikomas veiksmingu, pranešti apie praktinį įgyvendinimą nacionaliniu lygmeniu, įvertinti BDAR tarptautinį aspektą ir pateikti savo nuomonę dėl BDAR taikymo ir vykdymo užtikrinimo ES rinkoje veikiančioms ne ES įmonėms.
3. Remdamosi tuo parengiamuoju darbu ir 2023 m. spalio 19 d. bei lapkričio 8 d. pradėtų konsultacijų su valstybėmis narėmis rezultatais, delegacijos dabar gali pritarti šio pranešimo priede išdėstytam Tarybos pozicijos ir išvadų dėl BDAR taikymo tekstui.
4. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta pirmiau, Nuolatinių atstovų komiteto prašoma:
 - patvirtinti susitarimą dėl teksto ir
 - rekomenduoti Tarybai patvirtinti šio pranešimo priede išdėstytą Tarybos poziciją ir išvadas dėl Bendrojo duomenų apsaugos reglamento (BDAR) taikymo.

Tarybos pozicija ir išvados dėl BDAR taikymo

1. IVADAS

- 1) 2018 m. gegužės 25 d. tapo taikytinas Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas (toliau – BDAR)¹, kuriuo panaikinama ir pakeičiama Direktyva 95/46/EB. Juo siekiama sukurti tvirtą ir darnesnę ES duomenų apsaugos sistemą, kuria būtų siekiama dvejopo tikslo – tiek apsaugoti fizinių asmenų pagrindines teises bei laisves ir visų pirma jų teisę į asmens duomenų apsaugą, tiek sudaryti sąlygas laisvam asmens duomenų judėjimui Sąjungoje.
- 2) Pagal BDAR 97 straipsnį nuo 2020 m. gegužės mėn. kas ketverius metus Komisija turi pateikti Europos Parlamentui ir Tarybai reglamento vertinimo ir peržiūros ataskaitą.
- 3) Šiame kontekste Komisija visų pirma nagrinėja, kaip taikomos ir veikia:
 - V skyriaus nuostatos dėl asmens duomenų perdavimo į trečiąsias valstybes arba tarptautinėms organizacijoms, ypatingą dėmesį skiriant sprendimams, priimtiems pagal šio reglamento 45 straipsnio 3 dalį, ir sprendimams, priimtiems remiantis Direktyvos 95/46/EB 25 straipsnio 6 dalimi, ir
 - VII skyriaus nuostatos dėl bendradarbiavimo ir nuoseklumo.

¹ 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas).

- 4) BDAR reikalaujama, kad Komisija atsižvelgtų į Europos Parlamento, Tarybos ir kitų atitinkamų įstaigų ar šaltinių pozicijas ar išvadas. Komisija taip pat gali prašyti valstybių narių ir priežiūros institucijų pateikti informaciją.
- 5) Laukdama Europos Komisijos atliekamo pirmojo BDAR vertinimo ir peržiūros pagal 97 straipsnį, 2020 m. sausio 15 d. Taryba priėmė savo pirmąją *Tarybos poziciją ir išvadas dėl Bendrojo duomenų apsaugos reglamento (BDAR) taikymo*; joje išdėstyti su BDAR taikymu ir aiškinimu susiję klausimai, kurie tuo metu valstybėse narėse kėlė daugiausia susirūpinimo, visų pirma keletą susiję su: 1) iššūkiais, nustatant ar taikant tinkamas apsaugos priemones, nesant sprendimo dėl tinkamumo; 2) papildomu darbu priežiūros institucijoms dėl bendradarbiavimo ir nuoseklumo užtikrinimo mechanizmų pagal BDAR VII skyrių, taip pat tų mechanizmų poveikiu ištekliams; 3) nenumatytu teisės aktų fragmentiškumu; 4) naujomis pareigomis duomenų valdytojams ir duomenų tvarkytojams privačiajame sektoriuje, nustatytomis tam tikromis BDAR nuostatomis, ir 5) veiksmais, kurių turi imtis priežiūros institucijos, kad išspręstų susidariusią padėtį tada, kai trečiosiose valstybėse įsisteigę duomenų valdytojai nepaskiria atstovo Sąjungoje.
- 6) Pripažindama Europos duomenų apsaugos valdybos (EDAV) ir nacionalinių priežiūros institucijų vaidmenį teikiant gaires, Taryba taip pat akcentavo konkrečias sritis, kurioms turėtų būti skirta daugiau dėmesio, visų pirma: BDAR taikymui naujųjų technologijų srityje, taip pat klausimams, susijusiems su didžiosiomis technologijų bendrovėmis; praktinėms priemonėms, skirtoms mažosioms ir vidutinėms įmonėms (MVI) ir labdaros ar savanoriškos veiklos asociacijoms, kaip antai suderinta forma, kuria naudodamiesi duomenų valdytojai ir duomenų tvarkytojai praneštų priežiūros institucijoms apie asmens duomenų saugumo pažeidimus, arba supaprastintas duomenų tvarkymo įrašas, taip pat kitoms MVI tinkamoms priemonėms taikyti BDAR atsižvelgiant į jų konkrečius poreikius; veiksmingiems susitarimams dėl priežiūros institucijų darbo tvarkos tarpvalstybiniais atvejais ir klausimams, susijusiems su tais atvejais, kai ne ES įsisteigusio duomenų valdytojo ar duomenų tvarkytojo atstovas nevykdo savo pareigų.

- 7) 2020 m. birželio 24 d. Europos Komisija priėmė Komisijos komunikatą Europos Parlamentui ir Tarybai „Duomenų apsauga kaip daugiau galių suteikimo piliečiams ir ES požiūrio į perėjimą prie skaitmeninių technologijų pagrindas – dveji metai taikant Bendrąjį duomenų apsaugos reglamentą“, kuriame visų pirma pažymėjo, kad siekiant visapusiškai išnaudoti BDAR teikiamas galimybes svarbu sukurti suderintą požiūrį ir bendrą Europos duomenų apsaugos kultūrą, taip pat skatinti veiksmingesnį ir labiau suderintą tarpvalstybinių bylų nagrinėjimą. Remdamasi savo vertinimu, Komisija išvardijo veiksmus, kurie buvo nustatyti kaip būtini BDAR taikymui remti, siekiant įgyvendinti ir papildyti teisinę sistemą, užtikrinti, kad būtų išnaudotas visas naujosios valdymo sistemos potencialas, remiant suinteresuotuosius subjektus, skatinant inovacijas, toliau vystant duomenų perdavimo priemonių rinkinį, propaguojant konvergenciją ir vystant tarptautinį bendradarbiavimą.
- 8) Siekdama parengti šią antrąją Tarybos poziciją ir išvadas dėl BDAR taikymo ir tam, kad jos būtų įtrauktos į antrąją Komisijos ataskaitą, kuri turi būti pateikta 2024 m., pirmininkaujanti valstybė narė parengė tekstą, grindžiamą valstybių narių pateiktomis pastabomis po to, kai ne vieną kartą buvo pasikeista nuomonėmis – 2023 m. liepos 24 d., rugsėjo 12 d. ir spalio 11 d. Tarybos duomenų apsaugos darbo grupės posėdžiuose. Visų pirma valstybių narių buvo paprašyta nustatyti, kuriose srityse ar sektoriuose BDAR įgyvendinimas galėtų būti laikomas veiksmingu, pranešti apie praktinį įgyvendinimą nacionaliniu lygmeniu, įvertinti BDAR tarptautinį aspektą ir pateikti savo nuomonę dėl BDAR taikymo ir vykdymo užtikrinimo ES rinkoje veikiančioms ne ES įmonėms.
- 9) Šiuo parengiamuoju darbu grindžiamos Tarybos pozicija ir išvados išdėstomos šiame dokumente. Be 2020 m. Komisijos priimtose pirmosios įgyvendinimo ataskaitos, Taryba taip pat atkreipė dėmesį į 2023 m. liepos mėn. pateiktą Komisijos pasiūlymą dėl reglamento, kuriuo nustatomos papildomos procedūrinės taisyklės, susijusios su BDAR vykdymo užtikrinimu², kuris šiuo metu taip pat svarstomas Tarybos duomenų apsaugos darbo grupėje.

² COM/2023/348 final.

- 10) Taryba pabrėžia, kad tai yra pirmoji galimybė įvertinti BDAR per nemažą, ilgesnį nei penkerių metų, laikotarpį nuo jo veiksmingo taikymo pradžios, laikantis jo 97 straipsnio. Todėl šiai pozicijai naudinga reikšmingesnė valstybių narių patirtis taikant BDAR. Kaip svarbius elementus, į kuriuos atsižvelgta, taip pat galima pabrėžti nacionalinių priežiūros institucijų praktinę patirtį užtikrinant BDAR vykdymą ir stebint jo taikymą, EDAV gairių ir privalomai vykdytinų sprendimų priėmimą, taip pat atitinkamus teismų sprendimus, įskaitant Europos Sąjungos Teisingumo Teismo (ESTT) sprendimus. 2020 m. Tarybos identifikuoti iššūkiai, susirūpinimą keliantys klausimai ir aspektai, į kuriuos reikia atkreipti dėmesį, taip pat vėlesniame Komisijos komunikate pateiktas veiksmų sąrašas taip pat laikomi atskaitos taškais rengiant dabartinę poziciją ir išvadas.
- 11) Kaip ir 2020 m. Taryba laikosi nuomonės, kad jos pozicija ir išvados neturėtų apsiriboti tik BDAR 97 straipsnio 2 dalyje konkrečiai nurodytomis temomis. Turėdama tai omenyje, Taryba toliau ragina Komisiją pasinaudoti savo būsima ataskaita kaip proga įvertinti ir peržiūrėti BDAR taikymą bei veikimą plačiau nei remiantis tik tuo, kas konkrečiai nurodyta tame straipsnyje. Visapusišką vertinimo aprėptį dar labiau pateisina tai, kad nuo tada, kai 2020 m. buvo priimta paskutinė ataskaita, atitinkamų suinteresuotųjų subjektų ir organizacijų praktinė patirtis ir indėlis toliau vystėsi, o reglamentavimo aplinka reikšmingai pakito – ES lygmeniu buvo priimtos kelios teisėkūros priemonės, darančios poveikį asmens duomenų tvarkymui ir sąveikaujančios su BDAR.

2. BENDROSIOS PASTABOS

- 12) Tarybos nuomone, BDAR ir toliau yra sėkmės istorija. Reglamentas davė teigiamų rezultatų derinant ES teisę ir stiprinant duomenų apsaugos kultūrą ES ir pasauliniu lygmeniu. Jo taikymas padidino pasitikėjimą ir teisinį tikrumą, sudarė palankesnes sąlygas tarpvalstybiniam duomenų srautams ES viduje ir taip buvo naudingas vidaus rinkai bei skaitmeninės ekonomikos vystymuisi.

- 13) Praėjus penkeriems metams nuo veiksmingo BDAR taikymo pradžios, jis ir toliau yra svarbus riboženklis, sustiprinęs pagrindines teises į pagarbą privačiam ir šeimos gyvenimui, būsto ir ryšių privatumą, taip pat į asmens duomenų apsaugą (Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 7 ir 8 straipsniai), suteikiant Europos piliečiams tokio paties lygio apsaugą ir leidžiant jiems geriau kontroliuoti savo asmens duomenų tvarkymą. Duomenų subjektų teisės buvo sustiprintos, o plačiosios visuomenės informuotumas, žinios ir supratimas apie duomenų apsaugos teises padidėjo. BDAR padarė teigiamą poveikį skaidrumui ir duomenų subjektų įgalėjimui, kaip matyti iš padidėjusio duomenų subjektų naudojimosi teisėmis, įskaitant jų naujas teises.
- 14) Asmens duomenų tvarkymo teisėtumo garantijos taip pat buvo sustiprintos praktikoje, o BDAR nuostatų taikymas atliko reikšmingą vaidmenį didinant asmens duomenų tvarkymo skaidrumą ir saugumą. Duomenų valdytojai ir duomenų tvarkytojai geriau žino apie savo pareigas ir BDAR neatitinkančio duomenų tvarkymo pasekmes. Padidėjo subjektų, kuriems taikomas BDAR, atskaitomybė, o atitikties pastangos taip pat turėjo teigiamą poveikį duomenų valdymui organizacijose apskritai.
- 15) Tačiau Taryba mano, kad tiek privačiosios, tiek viešosios organizacijos ir toliau susiduria su praktinio įgyvendinimo iššūkiais ir kad konkrečių BDAR nuostatų taikymui vis dar būtų naudingas didesnis aiškumas ir gairės siekiant užtikrinti nuoseklumą ir teisinį tikrumą. Atliekant reglamento vertinimą taip pat turėtų būti deramai atsižvelgiama į našta, susijusią su tam tikromis nuostatomis, kai jas taiko mažesni subjektai, pavyzdžiui, MVĮ ir vietos valdžios institucijos, taip pat ne pelno organizacijos, pavyzdžiui, savanoriškos asociacijos, nagrinėjant galimybes toliau padėti joms vykdyti savo pareigas. Šiuo atžvilgiu labai svarbu, kad EDAV arba nacionalinės priežiūros institucijos pateiktų konkrečias gaires šioms grupėms ir kad būtų dedamos tęstinės pastangos siekiant užtikrinti, kad BDAR principus, teisinius konceptus ir teises būtų galima veiksmingai aiškinti, suprasti ir taikyti visoje Sąjungoje.

- 16) Pasitikėjimo tarpvalstybiniais duomenų srautais puoselėjimas yra vienas iš pagrindinių elementų vis labiau skaitmenizuotoje aplinkoje, o BDAR šiuo požiūriu padarė teigiamą poveikį. Kalbant apie tarptautinius duomenų srautus, BDAR padėjo pozicionuoti Europos Sąjungą kaip tarptautinį duomenų apsaugos ir privatumo etaloną bei atskaitos standartą už ES ribų. Tolesnis duomenų perdavimo priemonių, kurias duomenų valdytojai gali praktiškai ir lengvai įgyvendinti, vystymas taip pat yra svarbus aspektas siekiant užtikrinti į trečiąsias valstybes perduodamų asmens duomenų apsaugą, kartu sudarant palankesnes sąlygas tarptautiniams duomenų srautams.
- 17) Taryba pripažįsta, kad įsteigus EDAV ir sustiprinus nacionalinių priežiūros institucijų bendradarbiavimą pavyko sukurti ir taikyti naują reguliavimo modelį. Bendradarbiavimo ir nuoseklumo užtikrinimo mechanizmas turėjo teigiamą poveikį siekiant nuoseklaus BDAR aiškinimo. Be to, suintensyvėjo bendradarbiavimas vykdymo užtikrinimo srityje, o duomenų valdytojų atžvilgiu priimti sprendimai padeda stiprinti suinteresuotųjų subjektų atskaitomybę ir asmenų apsaugą. Taryba ragina toliau dėti pastangas ir vykdyti iniciatyvas šia kryptimi, be kita ko, išteklių srityje, ir reaguoti į likusius iššūkius.
- 18) Nuo tada, kai įsigaliojo BDAR, priimta keletas skaitmeniniam sektoriui taikytinų svarbių teisėkūros priemonių, o dėl kitų šiuo metu diskutuojama siekiant reaguoti į naujas praktikos kryptis ir naujas technologijas ES skaitmeninėje rinkoje, kurios daro poveikį asmens duomenų tvarkymui. Taryba mano, kad itin svarbu užtikrinti nuoseklumą su BDAR įgyvendinant šias naujas priemones ir taikant BDAR ir kad, siekiant šio tikslo, turėtų būti skatinamas bendradarbiavimas reguliavimo srityje.

3. BDAR PRINCIPAI IR DUOMENŲ SUBJEKTŲ TEISIŲ APSAUGA

- 19) Taryba mano, kad buvo pademonstruota BDAR, kaip principais grindžiamo reglamento, teikiama galimybė užtikrinti, kad visoje Sąjungoje tvarkant asmens duomenis būtų laikomasi bendrų standartų. Pasitvirtino, kad BDAR principų – teisėtumo, sąžiningumo ir skaidrumo, apribojimo tikslu, duomenų kiekio minimizavimo, tikslumo, saugojimo apribojimo, integralumo ir konfidencialumo bei atskaitomybės – derinys ir lankstus taikymas yra veiksmingi apsaugant duomenų subjektų teises ir atžvalgūs technologinei plėtrai ir pokyčiams. Pats sprendimas rinktis reglamentą, grindžiamą pagrindiniais principais, specialiai asmenims numatytomis teisėmis ir konkrečiomis duomenų valdytojų ir duomenų tvarkytojų pareigomis, siekiant apsaugoti pagrindines teises ir laisves, tebėra aktualus reguliavimo metodas, be kita ko, tokiomis aplinkybėmis, kai ekonomika ir visuomenė darosi vis labiau skaitmenizuotos.
- 20) Taryba pabrėžia, kad asmens duomenų apsauga yra gyvybiškai svarbi atsakingų ir etiškų inovacijų dalis ir kad šiuo atžvilgiu BDAR padėjo skatinti pasikliaujamas inovacijas. BDAR yra technologiškai neutralus, todėl pasitvirtino esąs tinkamas iššūkiams, kuriuos kelia technologijų raida ir su jomis susijęs asmens duomenų tvarkymas, didinant pasitikėjimą naujais sprendiniais ir prietaikomis, kuriuos daugelyje skirtingų sektorių kuria labai įvairūs subjektai. Atsižvelgdama į tai, Taryba mano, kad BDAR ir atitiktį jo principams bei nuostatoms reikėtų skatinti kaip atskaitingų, atsakingų ir etiškų inovacijų įgalinančią priemonę, didinant pasitikėjimą, kurio tikisi piliečiai ir vartotojai, ir asmens duomenų apsaugą išnaudojant kaip konkurencinį privalumą. Taryba taip pat mano, kad tiek ateityje taikant BDAR, tiek plėtojant Sąjungos skaitmeninę ekonomiką itin svarbu atsižvelgti į būtinybę remti inovacijas ir naujų technologijų plėtojimą.

- 21) Tarybai taip pat atrodo svarbu pažymėti, kad BDAR suteikė lanksčią sistemą, leidžiančią tvarkyti asmens duomenis ekstremaliosiose ar krizinėse situacijose, kaip matyti iš įvairių informacinių sistemų ir skaitmeninių priemonių, sukurtų kovojant su COVID-19 pandemija nacionaliniu ir Europos lygmenimis. Taryba pripažįsta duomenų apsaugos institucijų vaidmenį padedant valdžios institucijoms kurti reikalavimus atitinkančius sprendinius kovai su COVID-19 krize, ir pabrėžia, kad siekiant ateityje veiksmingai reaguoti į ekstremaliąsias ar krizines situacijas, kuriose vienas iš esminių aspektų būtų duomenų tvarkymas, svarbu turėti greitai teikiamas, patikimas ES masto nuoseklias gaires.
- 22) BDAR nustatyta pasitikėjimą įgalinanti sistema taip pat lėmė tai, kad duomenų subjektai žymiai dažniau naudojami savo teisėmis, kaip matyti iš duomenų valdytojams pateiktų prašymų ir nacionalinių priežiūros institucijų gautų ir nagrinėtų skundų skaičiaus per pastaruosius penkerius metus. Gebėjimas imtis tolesnių veiksmų dėl šių prašymų ir nacionalinių priežiūros institucijų pajėgumas nagrinėti gautus skundus yra itin svarbūs siekiant užtikrinti tinkamą ir nuoseklų BDAR taikymą ir duomenų subjekto įgalėjimą per naudojimąsi savo teisėmis. Taryba mano, kad svarbu stebėti duomenų subjektų gebėjimą veiksmingai naudotis savo teisėmis, taip pat jų supratimą apie savo asmens duomenų apsaugą pagal ES teisę.

4. PRIVAČIŲ ORGANIZACIJŲ VYKDOMAS BDAR TAIKYMAS

- 23) Privačios organizacijos, tvarkančios asmens duomenis Sąjungoje, palaipsniui didino savo pastangas užtikrinti atitiktį ir atskaitomybę, ir taip ne tik sustiprėjo asmenų asmens duomenų apsauga, bet ir apskritai pagerėjo duomenų valdymas organizacijose. Be to, BDAR nustatytas bendradarbiavimo ir nuoseklumo užtikrinimo mechanizmas, pagal kurį numatomas vieno langelio mechanizmas duomenų valdytojui ir tvarkytojui, tvarkantiems asmens duomenis daugiau nei vienoje valstybėje narėje, suteikė didesnę teisinę tikrumą įmonėms ir leido siekti vienodų sąlygų ir nuoseklaus vykdymo užtikrinimo visoje Sąjungoje. Šiuo atžvilgiu Taryba pažymi nacionalinių priežiūros institucijų ir EDAV parengtų gairių svarbą siekiant padėti ir sudaryti palankesnes sąlygas privačioms organizacijoms laikytis reikalavimų ir užtikrinti nuoseklų BDAR aiškinimą bei įgyvendinimą, ir apskritai ragina toliau rengti aktualias gaires.

- 24) Pripažindama teigiamą BDAR poveikį duomenų apsaugos taisyklių laikymosi mastui, Taryba vis dėlto pabrėžia, kad atitikties šios naujos sistemos reikalavimams užtikrinimas sudarė papildomą našą mažesnėms organizacijoms, visų pirma MVĮ, kurioms galėtų būti naudinga tolesnė parama įgyvendinant atitikties užtikrinimo sprendinius, tinkamus atsižvelgiant į vykdomo asmens duomenų tvarkymo riziką. Taryba teigiamai vertina EDAV ir kelių nacionalinių priežiūros institucijų priimtas specialias MVĮ skirtas gaires ir ragina toliau plėtoti tokioms organizacijoms skirtas praktines įgyvendinimo priemones. Dėl BDAR atsirandantys informacijos ir dokumentų reikalavimai gali kelti specifinių iššūkių mažesnėms organizacijoms, visų pirma kiek tai susiję su duomenų tvarkymo operacijomis, keliančiomis mažą riziką duomenų subjektams. Tai ypač pasakytina apie duomenų valdytojus, kurių pagrindinė veikla neapima asmens duomenų tvarkymo arba kurių duomenų tvarkymo veikla gali būti laikoma keliančia mažą riziką. Šiuo atžvilgiu Taryba ragina rengti praktines priemones, pavyzdžiui, šablonus ir pavyzdines nuostatas dėl informacijos, ir prašo EDAV parengti tikslines gaires dėl pareigos saugoti duomenų tvarkymo veiklos įrašus, kad mažesnėms organizacijoms būtų lengviau laikytis reikalavimų ir kad būtų atsižvelgiama į tokių subjektų tvarkomų asmens duomenų kiekį ir su tuo tvarkymu susijusią riziką.
- 25) Žiūrint plačiau, Taryba mano, kad kitų atitikties užtikrinimo priemonių, tokių kaip sertifikavimas ir elgesio kodeksai, kūrimas iki šiol buvo ribotas, nors jos galėtų labai padėti ir sudaryti palankesnes sąlygas organizacijoms, įskaitant MVĮ, laikytis reikalavimų. Todėl Taryba ragina toliau plėtoti tokias priemones ir prašo Europos Komisijos bei EDAV įvertinti, kaip toliau remti greitą elgesio kodeksų ir sertifikatų priėmimą.

- 26) Pasitvirtino, kad duomenų apsaugos pareigūnai atlieka esminį vaidmenį užtikrinant, kad organizacijos laikytųsi BDAR ir kad būtų stebimas duomenų tvarkymas bei įgyvendintos apsaugos priemonės, atsižvelgiant į duomenų apsaugos pareigūnų profilius, įgūdžius ir kompetenciją. Tačiau Taryba pripažįsta sunkumus, su kuriais susiduria kai kurie sektoriai skiriant duomenų apsaugos pareigūnus. Taryba mano, kad reikėtų skatinti informuotumo didinimo ir mokymo pastangas siekiant užtikrinti, kad organizacijos galėtų vykdyti savo prievoles, susijusias su duomenų apsaugos pareigūnų užduotimis ir pareigomis.

5. VALDŽIOS INSTITUCIJŲ VYKDOMAS BDAR TAIKYMAS

- 27) Taryba pažymi, kad dėl BDAR taip pat buvo dedamos didelės pastangos ir įvyko teigiamų pokyčių, kiek tai susiję su valdžios institucijų tvarkomų asmens duomenų apsaugos lygiu, be kita ko, pritaikant nacionalines teisinis sistemas. Kad būtų toliau remiama valdžios institucijų atliekamo asmens duomenų tvarkymo atitiktis reikalavimams, kurios siekiant kartais nustatomi sudėtingi procesai ir kyla aiškinimo sunkumų, pavyzdžiui, sprendžiant pačių valdžios institucijų keitimosi duomenimis ir bendradarbiavimo klausimus, Taryba ragina nacionalines priežiūros institucijas ir, kai aktualu, EDAV atsižvelgti į jų veiklos ypatumus. Taryba akcentuoja ypatingą našą ir iššūkius, su kuriais susiduria vietos valdžios institucijos, sunkumus, su kuriais valdžios institucijos susiduria skirdamos duomenų apsaugos pareigūną, ir ragina duomenų apsaugos institucijas rengti praktines priemones ir specialias gaires dėl šių dviejų aspektų.

- 28) Naudojantis BDAR 15 straipsnyje numatyta teise susipažinti su duomenimis kilo abejonių dėl to, kaip ją turi taikyti valdžios institucijos, ypač kiek tai susiję su jos taikymo sritimi ir jos ryšiu su teise susipažinti su dokumentais, kuriuose yra asmens duomenų. Keliose valstybėse narėse pastebėta, kad teise susipažinti su duomenimis dažnai naudotasi siekiant išvengti mokesčių, taikomų pagal nacionalinę civilinę ar administracinę teisę, kai naudojamosi teise susipažinti su dokumentais. Taryba pažymi, kad dėl to valdžios institucijoms buvo sunku nustatyti, ar ir kokių mastu turėtų būti taikoma BDAR nustatyta teisė susipažinti su duomenimis, taip pat kokia jos sąveika su nacionaliniu lygmeniu taikomomis nuostatomis dėl galimybės visuomenei susipažinti su dokumentais. Todėl Taryba ragina nacionalines priežiūros institucijas ir, kai aktualu, EDAV parengti specialias gaires, kad būtų panaikintas galimas netikrumas ir paaiškintas BDAR 15 straipsnio taikymas tokiaime kontekste, be kita ko, atsižvelgiant į naujausią teismų praktiką ir nacionalinių institucijų vaidmenį užtikrinant teisę susipažinti su dokumentais.
- 29) Valdžios institucijos kartais susidurdavo su aiškinimo sunkumais, susijusiais su BDAR 6 straipsnyje nurodytu teisiniu pagrindu, suteikiančiu joms galimybę tvarkyti duomenis, visų pirma tais atvejais, kai toks duomenų tvarkymas gali būti būtinas siekiant laikytis Sąjungos teisėje nustatytos teisinės prievolės, pagrindiniame teisės akte nesant pakankamai nustatytų tokiame duomenų tvarkymui taikytinų nuostatų. Todėl Taryba mano, kad Sąjungos lygmeniu priimtose teisėkūros priemonėse, kai jos yra Sąjungos teisė, suteikianti teisinį pagrindą tvarkyti asmens duomenis pagal BDAR 6 straipsnį, turėtų būti aiškiai apibrėžti reikalavimai ir sąlygos, pagal kuriuos valdžios institucijos gali vykdyti tokį duomenų tvarkymą. Be to, kai taikytina, Sąjungos teisėje turėtų būti aiškiai priminta nacionalinių priežiūros institucijų kompetencija asmens duomenų tvarkymo atžvilgiu.

6. NUOŽIŪROS LAISVĖ NACIONALINĖS TEISĖS AKTAMS

- 30) Pabrėždama, kad svarbu Sąjungos lygmeniu užtikrinti vienodas sąlygas, visų pirma kalbant apie privačių organizacijų atliekamą duomenų tvarkymą, Taryba tuo pat metu mano, kad palikta nuožiūros laisvė nacionalinės teisės aktais apibrėžti konkrečią sistemą tam tikrų rūšių duomenų tvarkymo veiklai – pvz., kiek tai susiję su BDAR 85 ir 86 straipsniais dėl saviraiškos bei informacijos laisvės ir visuomenės teisės susipažinti su oficialiais dokumentais, – tebėra naudinga ir aktuali, visų pirma valdžios institucijoms, atsižvelgiant į jų duomenų tvarkymo veiklos specifiką. Teisėkūros institucijos, priimdamos BDAR, sąmoningai įtraukė tokią nuožiūros laisvę ir tai pasitvirtino kaip veiksmingas metodas, taip pateisinant tam tikrą susiskaidymo lygį, ypač tų rūšių duomenų tvarkymo veikloje, kur valstybės narės turi savo jurisdikciją, arba srityse, kuriose nacionalinės teisės aktais yra nustatytos konkrečios asmens duomenų tvarkymo sąlygos, pavyzdžiui, darbo santykių kontekste.

7. SPECIFINĖ TVARKYMO VEIKLA

- 31) Pastarieji penkeri veiksmingo BDAR taikymo metai suteikė galimybę nustatyti specifines tvarkymo veiklos rūšis ar susijusias BDAR nuostatas, kurių atveju galėtų būti naudingi papildomi paaiškinimai, susiję su interpretavimu ir gairėmis, kad būtų užtikrintas veiksmingas ir nuoseklus įgyvendinimas.
- a) nepilnamečių asmens duomenų tvarkymas: Taryba mano, kad siekiant veiksmingo BDAR taikymo ir neatsiejamą specialios apsaugos, kuri turėtų būti teikiama vaikams, būtų naudinga išsamiau paaiškinti susijusias teksto nuostatas, visų pirma BDAR 8 straipsnio (susijusio su sąlygomis, kurios taikomos vaiko, kuriam siūlomos informacinės visuomenės paslaugomis, sutikimui) taikymo sritį. Žiūrint plačiau, Taryba prašo EDAV parengti specialias gaires dėl nepilnamečių asmens duomenų tvarkymo, siekiant remti duomenų valdytojus ir padėti jiems apsaugoti nepilnamečius;

- b) duomenų tvarkymas mokslinių tyrimų ir archyvavimo tikslais: BDAR pateikiamos specialios nuorodos ir nuostatos, susijusios su asmens duomenų tvarkymu mokslinių tyrimų ir archyvavimo tikslais, kurias reikia visa apimtimi taikyti, kad būtų atsižvelgta į konkrečius mokslinių tyrimų bendruomenės poreikius ir mokslinių tyrimų svarbą visai visuomenei. Šiame kontekste Taryba primena, kad pagal BDAR 33 konstatuojamąją dalį duomenų rinkimo metu dažnai neįmanoma galutinai nustatyti, kad duomenys bus tvarkomi mokslinių tyrimų tikslais, todėl duomenų subjektams turėtų būti leidžiama duoti sutikimą dėl tam tikrų mokslinių tyrimų sričių, laikantis pripažintų mokslinių tyrimų etikos standartų. Taryba mano, kad reikia išsamesnių paaiškinimų dėl asmens duomenų tvarkymo tiek mokslinių tyrimų, tiek archyvavimo tikslais, visų pirma kiek tai susiję su taikytinu teisiniu pagrindu ir sutikimo sąlygomis, taip pat vaidmenų ir atsakomybės nustatymu. Be to, Taryba prašo EDAV priimti konkrečias gaires, kuriomis būtų remiamas reikalavimus atitinkančios veiklos plėtojimas mokslinių tyrimų ir archyvavimo srityse;
- c) teismų, vykdančių savo teismines funkcijas, atliekamas duomenų tvarkymas: pripažindama darbą, kurį Europos Komisija atliko savo ekspertų grupėje dėl Reglamento (ES) 2016/679 ir Direktyvos (ES) 2016/680, Taryba vis dėlto mano, kad šioje srityje reikėtų rengti tolesnes konsultacijas, atsižvelgiant į teismų praktikos pokyčius ir duomenų tvarkymo veiklos ypatumus, kad būtų lengviau nuosekliai aiškinti susijusias nuostatas.

- d) Anoniminimas ir pseudoniminimas: Taryba mano, kad būtų naudinga išsamiau paaiškinti reikalavimus, susijusius su anoniminimu ir pseudoniminimu, atsižvelgiant į jų svarbą mažinant arba švelninant su asmens duomenų tvarkymu susijusią riziką ir į tai, jog tokios sąvokos nurodomos kituose ES teisės aktuose, kad duomenų valdytojai ir tvarkytojai galėtų veiksmingai tuos reikalavimus įgyvendinti. Todėl Taryba prašo EDAV priimti išsamias anoniminimo ir pseudoniminimo gaires, kad būtų užtikrintas nuoseklus aiškinimas ir taikymas ES lygmeniu, ir visų pirma paaiškinti tokios duomenų tvarkymo veiklos sąlygas, reikalavimus ir teisinį pagrindą.
- e) Profiliavimas ir vertinimas: asmens duomenų tvarkymas, dėl kurio vykdomas asmenų profiliavimas ir vertinimas, vis labiau plinta daugelyje sektorių ir taikomųjų programų, taip pat integruojamas į daugelį technologinių sprendimų. Dėl šių rūšių veiklos gali kilti didelė rizika duomenų subjektų teisėms, įskaitant pasekmes jų konkrečiai situacijai. Tokios duomenų tvarkymo veiklos klausimai sprendžiami keliose neseniai ES lygmeniu priimtose teisėkūros priemonėse. Todėl Taryba rekomenduoja užtikrinti veiksmingą ir nuoseklų BDAR nuostatų, taikomų profiliavimui ir vertinimui, taikymą ir įvertinti, ar dabartinė teisinė sistema ir jos taikymas yra veiksmingi apsaugant duomenų subjektus, ar reikia papildomų gairių ir patobulinimų, kad profiliavimo ir vertinimo veikla būtų aiškiai apribota.

- f) Keitimasis informacija su teisėsaugos institucijomis: pripažindama prieigos prie informacijos teisėsaugos tikslais svarbą ir siekdama pusiausvyros tarp asmens duomenų apsaugos ir vidaus saugumo, Taryba pabrėžia, kad reikia užtikrinti teisinį tikrumą ir asmenų teisių apsaugą tiek privatiems, tiek viešiesiems subjektams, kurių vykdomas asmens duomenų tvarkymas patenka į BDAR taikymo sritį, visų pirma kiek tai susiję su teisiniu pagrindu, kuriuo remiantis galima vykdyti tokį keitimąsi informacija. Sąlygos, kuriomis duomenų valdytojai, kurių vykdomas asmens duomenų tvarkymas patenka į BDAR taikymo sritį, gali atskleisti tokius asmens duomenis teisėsaugos institucijoms, turėtų būti aiškios ir turėtų būti užtikrinta visapusiška pagarba duomenų subjekto teisėms pagal BDAR ir pagrindinėms teisėms.

8. BENDRADARBIAVIMO IR NUOSEKLUMO UŽTIKRINIMO MECHANIZMAS

- 32) Taryba mano, kad dėl BDAR nustatyto bendradarbiavimo ir nuoseklumo užtikrinimo mechanizmo susiklostė tvarus ir veiksmingas nacionalinių priežiūros institucijų bendradarbiavimas ir kad EDAV įsteigimas ir jos susijusių procedūrų nustatymas turėtų būti laikoma teigiamu pasiekimu – tai rodo per pastaruosius penkerius metus priimtų galutinių sprendimų dėl tarpvalstybinių bylų skaičius.
- 33) Taryba pabrėžia, kad veiksmingas BDAR vykdymo užtikrinimas, be kita ko, tarptautinių didelės apimties duomenų valdytojų atžvilgiu, yra esminis veiksmingos duomenų subjektų teisių apsaugos elementas. Nors nustatyta ir tebėra vykdymo užtikrinimo problemų, Taryba atkreipia dėmesį į neseniai pateiktą Komisijos pasiūlymą, kuriuo nustatomos papildomos procedūrinės taisyklės, susijusios su BDAR vykdymo užtikrinimu; šis pasiūlymas bus nagrinėjamas pagal įprastą teisėkūros procedūrą.

- 34) Nuoseklių ES masto gairių rengimas taip pat buvo labai svarbus siekiant veiksmingai įgyvendinti konkrečias BDAR nuostatas, ir Taryba mano, kad šiuo atžvilgiu svarbų vaidmenį atliko nacionalinės priežiūros institucijos ir EDAV. Šiame kontekste Taryba pabrėžia, kad svarbu prireikus peržiūrėti esamas gaires, visų pirma atsižvelgiant į teismų praktikos raidą, ir kad prieš priimant konkrečias gaires reikia sudaryti sąlygas veiksmingoms ir išsamioms konsultacijoms su visais suinteresuotaisiais subjektais.

9. TARPTAUTINIAI DUOMENŲ PERDAVIMAI IR BDAR IŠORĖS ASPEKTAS

- 35) Dėl asmens duomenų perdavimo į trečiąsias valstybes Taryba pabrėžia, kad kuriant bet kokias būsimas duomenų perdavimo priemones turi būti išlaikoma pakankama ES esančių asmenų asmens duomenų apsauga ir turi būti laikomasi ESTT jurisprudencijoje nustatytų reikalavimų, taip užtikrinant veiksmingą fizinių asmenų apsaugą ir teisinį tikrumą duomenų valdytojams.
- 36) Taryba mano, kad pagal BDAR 45 straipsnį priimti sprendimai dėl tinkamumo yra esminė priemonė, kuria tarptautiniai duomenų srautai palengvinami ir skatinami kuriant pasitikėjimą, o Europos duomenų apsaugos modelis tampa žinomas kaip standartas pasauliniu lygmeniu. Šiuo atžvilgiu Taryba prašo Europos Komisijos padidinti savo vertinimo proceso skaidrumą ir pateikti visapusišką ir nuoseklią būsimų sprendimų dėl tinkamumo strategiją, kurioje taip pat turėtų būti nagrinėjamos galimybės priimti sektorinius ar subnacionalinius sprendimus dėl tinkamumo ir jų nauda. Taryba pabrėžia, kad šiuo metu vykdoma ankstesnių sprendimų dėl tinkamumo, kuriuos Komisija priėmė remdamasi Direktyvos 95/46/EB 25 straipsnio 6 dalimi, peržiūra turi būti užbaigta prioriteto tvarka, taip pat ir dėl to, kad ja galima būtų pasiremti rengiant būsimą ES tinkamumo strategiją.

- 37) Taryba pripažįsta kitų pagal BDAR numatytų duomenų perdavimo priemonių naudą ir mano, kad EDAV gairės šioje srityje pasirodė esančios naudingos, visų pirma kalbant apie standartines sutarčių sąlygas. Tačiau Taryba atkreipia dėmesį į tai, kad tam tikromis perdavimo priemonėmis nebuvo visapusiškai pasinaudota, nes trūksta iniciatyvų, kuriomis būtų siekiama skatinti jų plėtojimą, taip pat dėl jų priėmimo proceso sudėtingumo. Konkrečios rūšies duomenų perdavimų, visų pirma duomenų valdytojams arba duomenų tvarkytojams, kurie nėra įsisteigę ES, bet kurių vykdoma duomenų tvarkymo veikla patenka į BDAR taikymo sritį, atvejais būtų naudingos specialios duomenų perdavimo priemonės, todėl jų rengimo galimybes reiktų panagrinėti išsamiau. Todėl Taryba mano, kad turi būti skatinama toliau teikti gaires ir paramą siekiant palengvinti duomenų perdavimo priemonių, pavyzdžiui, elgesio kodeksų, sertifikatų ir įmonėms privalomų taisyklių, priėmimą ir naudojimą, be kita ko, palengvinant priėmimo procedūras ir galimybes vadovautis konkrečioms sektoriams skirtu požiūriu.
- 38) Taryba palankiai vertina intensyvesnę nacionalinių priežiūros institucijų ir trečiųjų valstybių institucijų bendradarbiavimą – tai yra itin svarbu užtikrinant veiksmingą duomenų subjektų teisių apsaugą. Kuriant tinklus, kuriuose toks bendradarbiavimas galėtų būti toliau plėtojamas, priimančias specialias tarptautinio bendradarbiavimo ir vykdymo užtikrinimo priemones galėtų būti sustiprintas visapusiškas ir nuoseklus BDAR taikymas globalizuotoje skaitmeninėje ekonomikoje.
- 39) Vis dėlto Taryba pripažįsta, kad tebėra iššūkių, susijusių su BDAR vykdymo užtikrinimu įmonių, kurios nėra įsisteigusios Europos Sąjungoje, atžvilgiu; dėl to kyla susirūpinimas dėl vienodų sąlygų joms ir Europos Sąjungoje įsisteigusiems duomenų valdytojams užtikrinimo ir veiksmingos asmenų apsaugos. Taryba prašo EDAV ir Europos Komisijos išnagrinėti galimybę parengti specialias priemones arba naudotis esamomis priemonėmis, kad tokiais atvejais būtų palengvintas BDAR vykdymo užtikrinimas.

10. BDAR IR KITŲ ES TEISĖS AKTŲ, VISŲ PIRMA NAUJUJŲ SKAITMENINIAM SEKTORIUI TAIKOMŲ REGLAMENTŲ, SASAJA.

- 40) Taryba pabrėžia, kad nuo 2018 m. Europos Sąjunga priėmė naujų teisės aktų, kurių įgyvendinimas gali sąveikauti su BDAR nuostatomis – visų pirma tai pasakytina apie skaitmeniniam sektoriui taikomus naujus teisinius metmenis. Šiame kontekste Taryba primena, kad reikia užtikrinti nuoseklumą ir užkirsti kelią ES teisinės aplinkos susiskaidymui, kiek tai susiję su asmens duomenų apsauga. Tuo tikslu visi nauji ES teisės aktai, į kuriuos įtrauktos nuostatos dėl asmens duomenų tvarkymo, turėtų atitikti BDAR ir ESTT jurisprudenciją.
- 41) Siekdama užtikrinti nuolatinį ir veiksmingą BDAR taikymą, Taryba rekomenduoja EDAV prireikus priimti specialias nuomones ir gaires, kuriose būtų paaiškinta, kaip turi būti taikomos BDAR nuostatos atsižvelgiant į naujas pareigas, atsirandančias dėl kitų ES teisės aktų. Tai tebėra itin aktualus spręstinas klausimas, ypač kalbant apie naujus ES teisės aktus dėl skaitmeninio sektoriaus (Skaitmeninių rinkų aktą (SRA), Skaitmeninių paslaugų aktą (SPA), Duomenų valdymo aktą (DVA), Duomenų aktą, Dirbtinio intelekto aktą (DI aktą) ir kt.), taip pat ir kitų sričių, pavyzdžiui, atvirųjų duomenų, teisėsaugos, kibernetinio saugumo ar konkurencijos, teisės aktus. Šiame kontekste Taryba mano, kad atitinkamų reguliavimo institucijų bendradarbiavimas yra itin svarbus siekiant užtikrinti veiksmingą įgyvendinimą ir teisinį tikrumą.

11. IŠVADOS

- 42) Praėjus penkeriems metams nuo BDAR veiksmingo taikymo pradžios, Taryba mano, kad apskritai šis reglamentas tebėra tinkamas asmenų asmens duomenų apsaugos Sąjungoje teisinis pagrindas, ir pabrėžia, kad svarbu ir toliau užtikrinti veiksmingą ir nuoseklų jo įgyvendinimą. Todėl Taryba prašo Europos Komisijos savo būsimoje ataskaitoje atlikti visa apimančią ir išsamų jo taikymo ir veikimo įvertinimą.
- 43) Taryba pabrėžia, kad BDAR buvo sėkmingai užtikrintas aukštesnis asmens duomenų apsaugos lygis visoje Sąjungoje ir kad jį įgyvendinant organizacijose sukurta sustiprinta duomenų apsaugos kultūra ir labiau atsižvelgiama į duomenų valdymą apskritai. Dėl teigiamos BDAR įtakos pasauliniu lygmeniu Taryba mano, kad turėtų būti dedamos pastangos propaguoti reglamentą kaip atskaitingas, atsakingas ir etiškas inovacijas skaitmeninėje ekonomikoje įgalinančią priemonę.
- 44) Taryba mano, kad palikta nuožiūros laisvė nacionalinės teisės aktais apibrėžti konkrečią sistemą tam tikrų rūšių duomenų tvarkymo veiklai tebėra naudinga, aktuali ir kad tai pasitvirtino kaip veiksmingas požiūris.
- 45) Taryba prašo Europos Komisijos atlikti savo būsimą vertinimą atsižvelgiant į likusius iššūkius, su kuriais susiduria tiek viešosios, tiek privačiosios organizacijos, pabrėžiant atitinkamų gairių ir praktinių priemonių, kurias turi parengti EDAV ir nacionalinės priežiūros institucijos, svarbą. Taryba pabrėžia, kad visų pirma reikia tokių paaiškinimų ir tokių tolesnių gairių, kurie būtų glausti, praktiški ir lengvai suprantami, kaip minėta šioje pozicijoje.

- 46) Asmens duomenų perdavimas į trečiąsias valstybes ir BDAR tarptautinis aspektas tebėra itin svarbūs, visų pirma atsižvelgiant į skaitmeninės ekonomikos globalizaciją ir technologinę plėtrą. Šiame kontekste Taryba prašo Europos Komisijos prioriteto tvarka užbaigti esamų sprendimų dėl tinkamumo peržiūrą ir pateikti visapusišką būsimų sprendimų dėl tinkamumo priėmimo strategiją. Tolesnis kitų duomenų perdavimo priemonių pagal BDAR plėtojimas taip pat turėtų būti laikomas prioritetu.
- 47) Taryba mano, kad veiksmingas BDAR taikymas taip pat turi būti vertinamas atsižvelgiant į naujas technologijas ir tolesnius teisėkūros pokyčius ES lygmeniu, darančius poveikį asmens duomenų tvarkymui, siekiant užtikrinti nuoseklumą, teisinį tikrumą ir veiksmingą apsaugą, kiek tai susiję su asmenų pagrindine teise į jų asmens duomenų apsaugą.
-